

KOMENTAR

Zlato ni le antidolar

GORAZD VIDMAR

Če so ZDA res najbogatejša država na svetu, kako je potem mogoče, da je njihov državni dolg dosegel stopnjo, ki ji ni primere v svetovni zgodovini? Če so Američani res najbogatejši narod na svetu, zakaj zadnje mesece ne zmorejo plačevati svojih računov? Če je ameriška ekonomija res tako močna, zakaj je rast bruto družbenega proizvoda skoraj enaka ničli? Če je inflacija v ZDA res tako nizka, kot objavlja vlada, kako so lahko cene glavnih življenjskih potrebščin v zadnjem letu zrasle za precej več kot desetino?

Da je nekaj narobe s podatki, ki jih objavlja ameriška vlada, jasno kaže gibanje indeksa US Dollar, ki zadnje mesece vztrajno upada, kar pomeni, da ameriški dolar v primerjavi z drugimi valutami izgublja vrednost. Dolar je še pred nekaj leti pomenil več kot 70 odstotkov svetovnih deviznih rezerv, zdaj je ta delež le še okrog 65-odstoten. Ameriška valuta očitno izgublja verodostojnost, zato se čedalje več držav preusmerja v druge oblike deviznih rezerv.

Dokler Zvezne rezerve (FED) niso začele nižati obrestnih mer, je bilo z zunanjetrgovinskimi presežki ugodno kupovati ameriške zakladne menice in druge vrednostne papirje. Po septembrskem znižanju

obrestne mere pa donos na ameriškem trgu ni več zanimiv in ZDA v zadnjem času zaznavajo upadanje tovrstnih naložb. Med državami, ki so bistveno vplivale na zmanjšanje kapitalskih prilivov, omenjajo Japonsko, Kitajsko, Tajvan, Vietnam, Singapur in Kuvajt kot predstavnika OPEC – zgledu zadnjega pa bodo verjetno sledile druge proizvajalke nafte. Zmanjšanje deleža količine ameriških dolarjev v svojih deviznih rezervah so te dni že napovedali tudi Združeni arabski emirati, vendar bodo konkretni ukrepi najverjetneje sledili šele v letu 2008. Tudi drugi vlagatelji se preusmerjajo na zdrave valute, na evro, švicarski frank, kanadski dolar in zlato, kar še dodatno zmanjšuje vrednost ameriškega dolarja.

Drsenje dolarja se seveda odraža tudi v tečaju valute vseh valut, denarja vseh denarjev: zlatu. Cena zlata raste že od začetka septembra. Čeprav je to tudi posledica strmogavljenja dolarja, pa zlato dosega rast v vseh svetovnih valutah. To je v popolnem nasprotju s trditvami strokovnjakov za vrednostne papirje, ki pripisujejo zlatu le vlogo nekakšnega antidolarja. Če bi bilo zlato res le antidolar, mu cena ne bi rasla v vseh svetovnih valutah. Poleg tega se vsaka sprememba tečaja dolarja proti drugim valutam nekajkratno pozna pri ceni zlata.

Pri zlatu gre vsekakor za nekaj več: predvsem je to valuta, ki ne pozna inflacije, ne daje obresti, niti ne izplačuje dividend. In zlata je na voljo le omejena količina. Ko ga zmanjka, ga ne moremo preprosto natiskati, kot se to dela s papirnatimi valutami.

Cena zlata v evrih je na začetku novembra že preseгла 561,711 evra za unčo, kolikor je bila ta vredna 12. maja 2006. Po omenjenem vrhu je sledil popravek navzdol, vendar so napovedi za bližnjo prihodnost kljub trenutni korekciji zelo ugodne, saj še nič ne kaže, da se bo padanje dolarja umirilo. Celo nasprotno, slabi poslovni rezultati finančnih hiš Merrill Lynch, Citigroup in Bank of America kot posledica nepremičninske krize so samo še dodatni dokazi, da se Združene države soočajo s finančno krizo, ki se bo v letu 2008 še poglobila. V takih razmerah analitiki napovedujejo, da bo prihodnje leto zlato vredno več kot tisoč ameriških dolarjev za unčo, vendar bo na poti do te cene verjetno nekajkrat »počivalo«, kot se to ravnokar dogaja.

Nadaljnje gibanje tečajev je odvisno tudi od tega, kaj bodo storile druge države, da bi se upadanje dolarja ustavilo. Dejstvo je, da državam s trgovinskimi presežki prenikanje dolar ne ustreza, zato ga bodo poskušale podpreti. Kdaj in kako, bo pokazala prihodnost.